

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03.03.2020

м. Івано-Франківськ

№ 59/1-рк/к

Городенківське державне
виробниче управління
водопровідно-каналізаційного
господарства

вул. Шевченка, 1,
м. Городенка, 78103

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань від 17.02.2020 № 59-03/11-п та додані до нього матеріали щодо ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, виявлених в діях Городенківського ВУВКГ, встановила.

1. ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

- (1) Відділенням, у межах компетенції, здійснено розгляд колективного звернення мешканців м. Городенка від 15.10.2019 № 602/Г (далі – Звернення), з приводу встановлення та застосування Городенківським державним виробничим управлінням водопровідно-каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи – 03345900) з 01.10.2019 необґрунтованих тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення.
- (2) Городенківське державне виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи – 03345900; адреса місцезнаходження – м. Городенка, вул. Шевченка, 1, 78100; далі – Городенківське ВУВКГ, Підприємство), згідно з відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (<https://usr.minjust.gov.ua/>), зареєстровано 08.11.2001 року. Основним видом діяльності Підприємства, згідно з даними органів статистики про основний вид економічної діяльності юридичної особи, є «Забір, очищення та постачання води (36.00)».
- (3) Городенківське ВУВКГ надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Городенка і в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

2. ВИЗНАЧЕННЯ СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (4) Визначення монопольного (домінуючого) становища Городенківського ВУВКГ здійснювалось відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 р. №49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 р. за №317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2. Методики.
- (5) У відповідності до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (6) У відповідності до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (7) Об'єктами даного аналізу є суб'єкти господарювання, які в 2017-2019 роках здійснювали діяльність на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в місті Городенка.
- (8) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання та водовідведення є забезпечення споживачів питною водою.
- (9) Згідно з положеннями Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (10) Отже, товаром, відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги централізованого водопостачання (ЦВП) та централізованого водовідведення (ЦВВ).
- (11) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (12) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (13) Споживачі послуг централізованого водопостачання та водовідведення – юридичні та фізичні особи, які використовують питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (14) Послуги централізованого водопостачання та водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.
- (15) На території м. Городенка, у межах якого Підприємством проводиться господарська

діяльність із забезпечення споживачів послугами централізованого водопостачання та водовідведення, іншого підприємства, яке може надавати вказані послуги споживачам, не існує.

- (16) Відповідно до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 р. №190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за №936/15627, виробником послуг централізованого водопостачання та водовідведення є суб'єкт господарювання, що виробляє або створює послуги з централізованого водопостачання.
- (17) Отже, виробником послуг ЦВП і ЦВВ у м. Городенка є Городенківське ВУВКГ.
- (18) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м. Городенка є юридичні та фізичні особи.
- (19) У відповідності до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (20) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (21) Споживач товарів, що виробляються суб'єктами природних монополій, фізична або юридична особа, яка придбаває товар, що виробляється (реалізується) суб'єктами природних монополій.
- (22) Суб'єкт природної монополії – суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (23) Законом України «Про природні монополії», дія якого поширюється на відносини, що виникають на товарних ринках, які перебувають у стані природної монополії, встановлено, що до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належать, в тому числі, і діяльність суб'єктів господарювання у сфері природних монополій.
- (24) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (25) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- ✓ система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
  - ✓ система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів,

споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;

✓ місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

✓ місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (26) Відповідно до пункту 1.4 цих Ліцензійних умов, обласні державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з централізованого водопостачання (виробництво та/або транспортування та/або постачання питної води споживачам) та/або водовідведення (відведення та/або очищення стічної води) для суб'єктів господарювання, що не підпадають під критерії регулювання НКРЕКП.
- (27) Івано-Франківською обласною державною адміністрацією 25.06.2013 року видано Городенківському ВУВКГ ліцензію серії АВ № 614838 на здійснення діяльності у сфері централізованого водопостачання та водовідведення.
- (28) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та водовідведення було враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим. Нею є діючі розподільчі мережі водопостачання та водовідведення, які знаходяться в обслуговуванні Підприємства.
- (29) Отже, територіальними (географічними) межами ринку централізованого водопостачання та водовідведення є територія м. Городенка, у межах якої провадиться господарська діяльність Городенківського ВУВКГ із забезпечення споживачів питною водою, із відведення та очищення стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, колекторів та каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, тобто у межах діючих водопровідних та каналізаційних мереж Підприємства.
- (30) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (31) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (32) Часовими межами ринку централізованого водопостачання та водовідведення визначено проміжок часу, що охоплює 2017-2019 роки.
- (33) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монополіне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

- (34) Дослідженням встановлено, що відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Городенківське ВУВКГ, як суб'єкт природної монополії, у період 2017-2019 рр. займало монопольне становище на ринку послуг централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Городенка, у межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у власності чи користуванні Підприємства, оскільки на цьому ринку не мало жодного конкурента.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБСТАВИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

- (35) Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (зі змінами) затверджено Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення (далі – Постанова 869).
- (36) Розрахунки тарифів здійснюються суб'єктами господарювання відповідно до вимог Постанови 869.
- (37) Постановою 869 визначено, що до структури тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення входять складові частини економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з наданням цих послуг у плановому періоді, які групуються за статтями відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, та складові частини планового прибутку, на основі яких розраховуються та встановлюються тарифи.
- (38) З метою забезпечення відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із наданням послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, перегляд тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення та їх структури здійснюється уповноваженим органом щороку за заявою ліцензіата.
- (39) Відповідно до статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлення цін/тарифів на комунальні послуги, зокрема, послуги централізованого водопостачання та водовідведення належить до повноважень органів місцевого самоврядування.
- (40) Для встановлення тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення ліцензіат (крім ліцензіатів, що вперше встановлюють тарифи) щороку до 20 серпня подає уповноваженим органам у паперовому і електронному вигляді заяву та розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.
- (41) У разі зміни протягом строку дії тарифів обсягу окремих витрат, пов'язаних із провадженням господарської діяльності з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, з причин, що не залежать від ліцензіата, зокрема збільшення або зменшення податків і зборів (обов'язкових платежів), мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, орендної плати та амортизації, підвищення або зниження цін і тарифів на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, зміни обсягу фінансових витрат, складової частини планового прибутку, у тому числі внаслідок зміни курсу валют за наявності у ліцензіата кредитних зобов'язань перед міжнародними фінансовими організаціями, може проводитися коригування тарифів.
- (42) Механізм коригування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення застосовується уповноваженим органом виключно протягом строку дії тарифів.

- (43) Городенківське ВУВКГ листом від 20.06.2019 № 97 звернулось до Городенківської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи 04054292; місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 77, м. Городенка, Івано-Франківська обл., 78100; далі – міська рада) з приводу коригування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення.
- (44) Інформація про намір здійснити коригування тарифів була оприлюднена Підприємством у місцевій газеті «Край» 11.07.2019 року № 28 (515).
- (45) До цього часу Підприємство застосовувало тарифи, встановлені рішенням Городенківської міської ради від 06.10.2017 №773 (далі – Рішення № 773), що були введені в дію з 01.01.2018.
- (46) Як зазначило Підприємство, оскільки тарифи на ЦВП і ЦВВ не переглядалися протягом останніх двох років, їх розміри не відповідали економічно обґрунтованим витратам на їх надання. За результатами діяльності в I кварталі 2019 року, рівень відшкодування фактичної вартості послуг за діючими з 01.01.2018 року тарифами склав: 68,8 % на водопостачання та 55,2 % на водовідведення. Основними причинами зміни тарифів є підвищення цін на енергоносії, паливе, матеріали, ріст мінімальної заробітної плати та витрат зі сплати єдиного соціального внеску. Підприємством у розрахунок тарифів включено лановий прибуток: на ЦВП для населення та бюджетних установ – у розмірі 5,0%, для інших споживачів – 30,0%.
- (47) Підприємство до листа від 20.06.2019 № 97 надало Городенківській міській раді собівартість та розрахунки скоригованих витрат, необхідних для відшкодування тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ, які мають наступний вигляд (див. табл. 1):

Таблиця 1

№ п/п	Показник	Розрахунок тарифу на ЦВП		Розрахунок тарифу на ЦВВ	
		усього, тис. грн.	грн. / куб. м.	усього, тис. грн.	грн. / куб. м.
1.	Виробнича собівартість, усього, зокрема:	3742,30	14,54	2080,9	10,70
1.1	прямі матеріальні витрати, зокрема:	1303,0	5,06	501,6	2,58
1.1.1	електроенергія	1205,9	4,68	404,5	2,08
1.1.2	інші прямі матеріальні витрати	97,1	0,38	97,1	0,5
1.2	прямі витрати на оплату праці	1447,3	5,62	965,1	4,97
1.3	інші прямі витрати, зокрема:	863,8	3,35	528,8	2,72
1.3.1	ЄСВ	545,6	2,12	363,6	1,87
1.3.2	амортизація	153,1	0,59	101,9	0,52
1.3.3	інші прямі витрати	165,1	0,64	63,3	0,33
1.4	Загальновиробничі витрати	128,2	0,5	85,4	0,44

2.	Адміністративні витрати	1081,4	4,2	721,1	3,7
3.	Витрати на збут	193,0	0,75	128,5	0,66
4.	Витрати повної собівартості, усього	5016,7	19,5	2930,5	15,07
5.	Обсяг реалізації, тис. куб.м.	257,3	-	194,5	-

- (48) При цьому, з інформації, отриманої від Городенківської міської ради, будь яких інших форм розрахунків та документів, що підтверджують зміну вартості окремих складових тарифів, до міської ради не подавалось.
- (49) Розглянувши звернення Городенківського ВУВКГ від 20.06.2019 № 97, Городенківська міська рада рішенням від 08.08.2019 року № 1453 «Про встановлення скоригованих тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення» (далі – Рішення № 1453) **встановила з 01.10.2019 року скориговані тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення.**
- (50) Рішення про коригування тарифів опубліковано в районній газеті «Край» від 16.08.2019 № 33 (1520).
- (51) Інформація про розміри тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ, які застосовувались Підприємством з 01.01.2018 та з 01.10.2019, відображено в наступній таблиці (див. табл. 2):

Таблиця 2

Категорія споживачів	Тариф з 01.01.2018, грн. за 1 м. куб.	Тариф з 01.10.2019, грн. за 1 м. куб.	Різниця в тарифах, грн. за 1 м. куб.	% зростання
для населення:				
- водопостачання	13,00	23,94	10,94	84,2
- водовідведення	8,00	17,58	9,58	119,7
для бюджетних організацій:				
- водопостачання	23,00	28,73	5,73	24,9
- водовідведення	21,00	25,20	4,20	20,0
для промислових та комерційних підприємств:				
- водопостачання	23,00	35,57	12,57	54,6
- водовідведення	21,00	27,36	6,36	30,3

- (52) Тобто, як видно з таблиці 2, у Підприємства з 01.10.2019 підвищились тарифи на водопостачання та водовідведення: для населення – на 84,2-119,7%, для бюджетних організацій – на 24,9-20,0%, юридичних осіб – на 54,6-30,3% відповідно.
- (53) Територіальне відділення отримало від Підприємства матеріали, які були подані на розгляд міської ради та на підставі яких Рішенням № 773 з 01.01.2018 встановлено

тарифи на послуги ЦВП і ЦВВ.

- (54) Зокрема, Підприємство листом від 11.08.2017 № 107 надало міській раді обґрунтування щодо необхідності підвищення тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ та додало розрахунок витрат собівартості послуг ЦВП і ЦВВ, який мав наступний вигляд (див. табл. 3):

Таблиця 3

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Водопостачання	Водовідведення
I.	Відпущено води та відведено стічних вод	тис. м. куб.	138,2	100,9
II.	Витрати:			
1.	Матеріальні витрати	тис. грн.	668,5	425,3
2.	Витрати на оплату праці	тис. грн.	770,1	520,4
3.	Відрахування на соціальні заходи	тис. грн.	142,3	96,1
4.	Амортизація основних засобів	тис. грн.	52,9	35,0
5.	Інші операційні витрати	тис. грн.	151,0	87,0
6.	Всього витрат	тис. грн.	1784,8	1163,8
III.	Собівартість 1 м. куб.	грн.	12,91	11,53

- (55) Як вбачається з даних таблиць 1 і 3, собівартість послуги ЦВП у тарифах, встановлених Рішенням № 1453, підвищилась на 51,0%, послуги ЦВВ – на 36,2%; обсяг реалізації послуг ЦВП підвищився на 86,2%, ЦВВ – на 92,8%.
- (56) У тарифах, встановлених Рішенням № 773, Підприємством було включено рентабельність в розмірі: 5,0% - для населення, 30,0% - для бюджетних організацій та 50,0% - для промислових та комерційних підприємств.
- (57) Структура витрат, відображена у таблиці 1 і таблиці 3, є різною та не підлягає порівнянню. У собівартості тарифів, які діяли з 01.01.2018, не здійснено розрахунку загально-виробничих, адміністративних витрат та витрат на збут.
- (58) Тобто, з аналізу розрахунків структури собівартості послуг ЦВП і ЦВВ, наведених у таблиці 1 і таблиці 3, не вбачається, які складові тарифів, що діють з 01.10.2019, та який обсяг окремих витрат зазнали змін протягом строку дії тарифів з 01.01.2018.
- (59) Враховуючи вимоги пункту 8 Постанови 869, Підприємство повинно було до 20 серпня 2019 року подати Городенківській міській раді у паперовому і електронному вигляді заяву та розрахунки тарифів на планований період за встановленими міською радою формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.
- (60) Процедура розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ врегульована Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.09.2018 № 239, яким затверджено «Порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та

постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення» (далі - Наказ 239).

- (61) Відповідно до вимог Наказу 239, суб'єкт господарювання (заявник) подає до органу місцевого самоврядування у друкованому та електронному вигляді розрахунки тарифів разом із заявою, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час проведення розрахунків тарифів.
- (62) У разі необхідності коригування тарифів, суб'єкт господарювання подає органу місцевого самоврядування заяву та документи, які підтверджують зміну вартості окремих складових тарифів.
- (63) Відповідно до Наказу 239, для встановлення тарифів заявник подає до органу місцевого самоврядування у паперовому та електронному вигляді заяву про встановлення тарифів за формою, наведеною в додатку 1 Наказу 239, а також розрахунки тарифів, підтвердні матеріали і документи, що використовувалися під час проведення таких розрахунків.
- (64) Вимоги до оформлення заяви та формування комплексу документів передбачені розділом II Наказу 239. Примірні форми розрахунків тарифів на комунальні послуги, у тому числі ЦВП і ЦВВ, наведені в додатках до Наказу 239. Розрахунки тарифів, що додаються до заяви, здійснюються заявниками на планований період за формами, встановленими органами місцевого самоврядування.
- (65) Якщо заява та додані до неї документи не відповідають вимогам Наказу 239, а розрахунки тарифів - формам, встановленим органами місцевого самоврядування, заява залишається без розгляду, про що орган місцевого самоврядування письмово повідомляє заявника протягом десяти робочих днів з дня надходження заяви (з дня її реєстрації) з чітким обґрунтуванням причин такої відмови і посиланням на відповідні нормативно-правові акти.
- (66) Враховуючи вищенаведене, у зв'язку з тим, що документи стосовно коригування тарифів, подані Підприємством на розгляд міської ради листом від 20.06.2019 № 97, не відповідали вимогам Наказу 239, міська рада повинна була відмовити Підприємству у встановленні тарифів.
- (67) При цьому, міська рада, не дотрималась процедури розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ, встановленої Наказом 239, оскільки не затвердила форми розрахунків тарифів на комунальні послуги.
- (68) Відповідно до вимог Постанови 869, до тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення включається планований прибуток.
- (69) Планований прибуток визначається як сума коштів, що додається до суми повної планованої собівартості і спрямовується на здійснення заходів інвестиційної програми, погашення основної суми запозичень (кредитів/позик) та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження ліцензованої діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу, а також відшкодування витрат з податку на прибуток.
- (70) Планування складової частини зазначеного прибутку, що передбачається для здійснення заходів інвестиційної програми, провадиться відповідно до інвестиційної програми ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої уповноваженими органами в установленому порядку.
- (71) Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм

суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення врегульовано Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.12.2012 року № 630.

- (72) До встановлення тарифів, що забезпечують відшкодування економічно обґрунтованих планових витрат, обсяг коштів на фінансування інвестиційних програм, як правило, визначається в межах амортизаційних відрахувань, нарахованих ліцензіатом за звітний період, що передуює схваленню (погодженню) інвестиційної програми.
- (73) Погоджена уповноваженими органами інвестиційна програма повинна містити планований обсяг використання коштів для здійснення необхідних інвестицій із зазначенням об'єктів і пооб'єктних обсягів інвестування, джерел фінансування та графіка здійснення інвестиційних заходів на планований період чи більш тривалий строк (з окремим визначенням показників планованого періоду) з відповідними техніко-економічними розрахунками та обґрунтуваннями, що підтверджують їх доцільність і ефективність.
- (74) Відділенням з'ясовано, що Підприємство не розробляло та не подавало на розгляд міської ради інвестиційної програми, яка б передбачала планування прибутку для реалізації заходів щодо розвитку виробництва, підвищення якості надання послуг та ефективності діяльності підприємства.
- (75) Також, Відділенням встановлено, що Підприємство, включивши у тарифи на послуги ЦВП і ЦВВ прибуток, не використовувало зазначені кошти на розвиток виробництва, інвестування в необоротні матеріальні та нематеріальні активи, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів) та відрахування до резервного капіталу. **А отже, включення Підприємством до тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ складової частини прибутку є неправомірним, а розрахунок тарифів на послуги, поданий Підприємством на розгляд міської ради листом від 20.06.2019 № 97, є економічно необґрунтованим.**
- (76) Відділення листом від 17.12.2019 № 59-02/2047 звернулось до Сектору контролю за регульованими цінами Головного управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області (далі – Сектор контролю за регульованими цінами) з приводу того, чи проводилась у 2019 році перевірка діяльності Городенківського ВУВКГ з питань обґрунтованості встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення.
- (77) Сектор контролю за регульованими цінами повідомив Відділення про те, що планові та позапланові заходи державного нагляду (контролю) щодо встановлення та застосування тарифів на ЦВП і ЦВВ Городенківського ДВУВКГ не здійснювались.
- (78) Городенківська міська рада, встановивши Рішенням № 1453 необґрунтовані тарифи на послуги ЦВП і ЦВВ, створила умови Підприємству для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та їх легітимації.
- (79) Статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушень законодавства про захист економічної конкуренції забороняються.
- (80) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь суб'єкта господарювання актом органу місцевого самоврядування. У разі легітимації ініціатором протиправних дій є та сама особа, яка їх вчиняє або має намір вчинити.

- (81) Дії Городенківської міської ради, які полягають у встановленні рішенням міської ради від 08.08.2019 року № 1453 «Про встановлення скоригованих тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення» необґрунтованих тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, які надаються Городенківським ВУВКГ, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ГОРОДЕНКІВСЬКОГО ВУВКГ.

- (82) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг ЦВП і ЦВВ, коли б споживач мав право вибору щодо укладення договору про надання послуг з поміж декількох суб'єктів господарювання, Городенківське ВУВКГ намагалось би дотримуватись вимог чинних нормативно-правових актів при здійсненні розрахунків тарифів, з метою досягнення переваг у ціновій конкуренції та забезпечення надання послуг споживачам саме Підприємством.
- (83) Однак, Городенківське ВУВКГ, котре є єдиним надавачем послуг ЦВП і ЦВВ у м. Городенка, неналежним чином здійснило коригування складових витрат та неправомірно включило прибуток до розрахунку тарифів, що призвело до встановлення міською радою (Рішенням № 1453) економічно необґрунтованих тарифів на послуги ЦВП і ЦВВ.
- (84) Значне зростання вартості послуг ЦВП і ЦВВ, а саме: для населення – на 84,2-119,7%, для бюджетних організацій – на 24,9-20,0%, юридичних осіб – на 54,6-30,3% відповідно, внаслідок здійснення економічно необґрунтованого розрахунку тарифів на послуги, призводить до ущемлення інтересів споживачів Городенківського ДВУВКГ, які не мають можливості відмовитись від послуг Підприємства та змушені оплачувати вартість послуг за економічно необґрунтованими тарифами.
- (85) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», дії суб'єкта господарювання, який займає монопольне становище на ринку, що призвели чи можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, є зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (86) Згідно з частиною третьою цієї статті зловживання монопольним становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (87) Отже, дії Городенківського ВУВКГ щодо розрахунку та застосування необґрунтованих тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, встановлених рішенням Городенківської міської ради від 11.08.2019 року № 1453, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Городенка шляхом вчинення таких дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене та керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України

від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Городенківському державному виробничому управлінню водопровідно-каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи – 03345900; адреса місцезнаходження – м. Городенка, вул. Шевченка, 1, 78100) вжити заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Городенка шляхом вчинення таких дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Рекомендації адміністративної колегії територіального відділення згідно із вимогами ст. 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є обов'язковими для розгляду.

Про результати розгляду цих рекомендацій просимо повідомити Івано-Франківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у місячний строк з дня їх отримання з наданням відповідних матеріалів.

За умови виконання положень рекомендацій та вжиття відповідних заходів для усунення причин виникнення цих порушень, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочинатися не буде.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин